

บทที่ 5

สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยเรื่องครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อ 1) ศึกษาสภาพการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอขานูวรถักษบุรี จังหวัดกำแพงเพชร 2) ศึกษาปัญหาการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอขานูวรถักษบุรี จังหวัดกำแพงเพชร และ 3) หาแนวทางพัฒนาการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอขานูวรถักษบุรี จังหวัดกำแพงเพชร โดยแบ่งการวิจัยออกเป็น 2 ขั้นตอน

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพและปัญหาของการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอขานูวรถักษบุรี จังหวัดกำแพงเพชร เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม และการสนทนากลุ่ม กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม คือ นายกององค์การบริหารส่วนตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล หัวหน้าส่วนการคลังองค์การบริหารส่วนตำบล และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอ ขานูวรถักษบุรี จังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 175 คน ส่วนผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มประกอบด้วย นายกององค์การบริหารส่วนตำบล 1 คน ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล 3 คน หัวหน้าส่วนการคลัง 2 คน หัวหน้าสำนักงานปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล 1 คน และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล 3 คน ในเขตอำเภอ ขานูวรถักษบุรี จังหวัดกำแพงเพชร รวมจำนวน 10 คน ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่ม ใช้การพรรณนาวิเคราะห์

ขั้นตอนที่ 2 หาแนวทางการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอขานูวรถักษบุรี จังหวัดกำแพงเพชร ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่ม ผู้ให้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ คือ นายกององค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 4 คน ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 5 คน หัวหน้าส่วนการคลัง จำนวน 4 คน และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 4 คน รวมจำนวน 17 คน ส่วนผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านงบประมาณจากสำนักงานท้องถิ่นจังหวัด 1 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านบริหารงบประมาณสถานศึกษาในเขตอำเภอขานูวรถักษบุรี 1 คน สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล 3 คน หัวหน้าส่วนการคลังองค์การบริหารส่วนตำบล 3 คน นักวิชาการศึกษา 1 คน และเจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 1 คน รวมจำนวน 10 คน

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหาและหาความถี่ ส่วนข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่มใช้การพรรณนาวิเคราะห์

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอ ขามเฒ่าลักษ์บุรี จังหวัดกำแพงเพชร

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามสรุปได้ดังนี้

การบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอ
ขามเฒ่าลักษ์บุรี จังหวัดกำแพงเพชร มีสภาพในการบริหารงบประมาณ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย
ในอยู่ระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่อยู่ในระดับการปฏิบัติมาก คือ
ด้านการรายงานงบประมาณ ด้านวิธีการจัดทำงบประมาณ และด้านที่อยู่ในระดับปานกลาง คือ
ด้านการควบคุมงบประมาณ และด้านการโอนและแก้ไขเปลี่ยนแปลงงบประมาณ และมีสภาพ
การบริหารงบประมาณรายด้านสรุปได้ดังนี้

1.1 ด้านวิธีการจัดทำงบประมาณ

การบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอ
ขามเฒ่าลักษ์บุรี จังหวัดกำแพงเพชร ด้านวิธีการจัดทำงบประมาณ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก
เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ
มีการใช้แผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นแนวทางในการจัดทำงบประมาณ
และมีเพียงข้อเดียวที่อยู่ในระดับปานกลาง คือ มีการจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานด้านการจัดทำ
งบประมาณที่ชัดเจน

1.2 ด้านการโอนและแก้ไขเปลี่ยนแปลงงบประมาณ

การบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอ
ขามเฒ่าลักษ์บุรี จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการโอนและแก้ไขเปลี่ยนแปลงงบประมาณ ในภาพรวม
อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง
โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการจัดทำรายละเอียดรูปแบบประมาณการในหมวดครุภัณฑ์ ที่ดิน
และสิ่งก่อสร้าง เสนอต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในการพิจารณาอนุมัติโอนและแก้ไข
เปลี่ยนแปลงงบประมาณ และมีเพียงข้อเดียวที่อยู่ในระดับมาก คือ มีการประกาศโอนและแก้ไข
เปลี่ยนแปลงงบประมาณเมื่อได้รับอนุมัติจากผู้มีอำนาจแล้วแจ้งให้นายอำเภอเพื่อทราบภายใน 15 วัน

1.3 ด้านการควบคุมงบประมาณ

การบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอ ขาดวรลักษบุรี จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการควบคุมงบประมาณ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีสองข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด มีการตรวจสอบรายได้ก่อนการเบิกจ่าย หรือก่อนก่อกำหนดผู้ผูกพันทุกครั้ง และมีข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง คือ กรณีมีการเบิกตัดปี หรือขยายเวลาเบิกตัดปีได้ดำเนินการเป็นไปตามขั้นตอนของระเบียบ หรือข้อกฎหมาย

1.4 ด้านการรายงานงบประมาณ

การบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอ ขาดวรลักษบุรี จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการรายงานงบประมาณ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการจัดส่งสำเนาข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายที่ได้รับอนุมัติให้ประกาศใช้แล้วส่งให้นายอำเภอ เพื่อทราบภายในระยะเวลาไม่เกิน 15 วัน

2. ผลการวิเคราะห์ผลผลิตที่ได้จากการสนทนากลุ่มรายด้านสรุปได้ดังนี้

2.1 ด้านวิธีการจัดทำงบประมาณ

วิธีการจัดทำงบประมาณ ได้มีการมอบหมายให้ทุกส่วนในสังกัดจัดทำร่างงบประมาณรายจ่าย แล้วนำเสนอปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล มีการจัดประชุมในระดับหัวหน้าส่วนงานชี้แจงถึงกำหนดการและปฏิทินการปฏิบัติงานการจัดทำงบประมาณ และนำนโยบายการพัฒนาของผู้บริหารถือปฏิบัติ สำหรับสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลได้มีการจัดประชุมนอกวาระในการเสนอโครงการพัฒนาในแต่ละหมู่บ้าน และใช้แผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นแนวทางในการจัดทำงบประมาณ ทั้งนี้มอบหมายให้หัวหน้าส่วนการคลังนำข้อมูลรายรับ - รายจ่าย เพื่อนำมาประกอบการพิจารณาตั้งประมาณการรายรับ-รายจ่าย ใช้ข้อมูลในปีที่ผ่านมาเป็นแนวทางในการบริหารงบประมาณ และส่วนใหญ่ได้มีการมอบหมายให้เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน หรือหัวหน้าสำนักงานปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้รวบรวมร่างงบประมาณแล้วเสนอร่างงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณต่อที่ประชุมผู้บริหารและสภาองค์การบริหารส่วนตำบลพิจารณาอนุมัติ

2.2 ด้านการแก้ไขและเปลี่ยนแปลงงบประมาณ

การโอนและแก้ไขเปลี่ยนแปลงงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล ได้มีการโอนบ่อยครั้งมากเนื่องจากตั้งประมาณการรายจ่ายไว้ไม่เพียงพอต่อการเบิกจ่ายและไม่ได้ตั้งรายการไว้ ทั้งนี้ตามหนังสือสั่งการก็มีบ้างในบางกรณี แต่ก่อนที่จะโอนและแก้ไขเปลี่ยนแปลง

งบประมาณทุกครั้ง ได้มีการตรวจสอบการใช้จ่ายเงินงบประมาณที่ได้กระทำเป็นประจำทุกเดือน และได้มีการรายงานอำเภอเพื่อทราบทุกครั้งที่มีการโอนและแก้ไขเปลี่ยนแปลงงบประมาณ

2.3 ด้านการควบคุมงบประมาณ

การควบคุมงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล ได้มีการกำหนดให้แต่ละส่วนร่วมกันรับผิดชอบในการควบคุมงบประมาณ มีการตรวจสอบข้อมูลรายได้ที่ได้รับการจัดสรรจากระบบอินเทอร์เน็ตและรายได้ที่ดำเนินการจัดเก็บเองแล้วรายงานปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อทราบ และเสนอต่อผู้บริหารท้องถิ่นในการพิจารณาโครงการที่มีความจำเป็นเร่งด่วน โดยใช้ประกาศอนุมัติใช้แผนดำเนินงานประจำปีเป็นแนวทางในการบริหารงบประมาณ ส่วนการคลังฝ่ายพัสดุจัดทำแผนการจัดหาพัสดุประจำปี และฝ่ายการเงินและบัญชีรายงานผลการดำเนินงานต่อผู้บริหารทุกเดือน

2.4 ด้านการรายงานงบประมาณ

การรายงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล ได้มีการจัดส่งรายงานสำเนาประกาศใช้ข้อบัญญัติตำบล เรื่อง งบประมาณรายจ่ายประจำปี และงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมทุกครั้งให้แก่อำเภอเพื่อทราบ และส่งประกาศประชาสัมพันธ์ให้แก่ประชาชนและส่วนราชการในพื้นที่เพื่อวางแผนการบริหารงบประมาณ

ตอนที่ 2 ปัญหาการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอ ขานูวรลักษบุรี จังหวัดกำแพงเพชร

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามสรุปได้ดังนี้

การบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอขานูวรลักษบุรี จังหวัดกำแพงเพชร มีปัญหาในการบริหารงบประมาณ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และมีปัญหาการบริหารงบประมาณในแต่ละด้าน ดังนี้

1.1 ด้านวิธีการจัดหางบประมาณ

การบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอขานูวรลักษบุรี จังหวัดกำแพงเพชร ในด้านวิธีการจัดหางบประมาณ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้อที่มีปัญหาในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ขาดการตรวจสอบ วิเคราะห์และแก้ไขงบประมาณในขั้นต้นก่อนเสนอต่อผู้บริหารพิจารณาอนุมัติ เพื่อนำเสนอสภาองค์การบริหารส่วนตำบลภายในวันที่ 15 สิงหาคม รองลงมา ไม่ได้นำปัญหาที่ได้รับจากรายงานผลการปฏิบัติงานที่แล้มาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงในปีถัดไป

1.2 ด้านการโอนและแก้ไขเปลี่ยนแปลงงบประมาณ

การบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอ ขาดูรลักษ์บุรี จังหวัดกำแพงเพชร ในด้านการโอนและแก้ไขเปลี่ยนแปลงงบประมาณ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้อที่มีปัญหา ในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูง ได้แก่ การจัดตั้งประมาณการรายจ่ายไม่เพียงพอต่อการ ดำเนินการใช้จ่ายในแต่ละงาน / โครงการในงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล รองลงมา ผู้บริหารขาดการติดตามการใช้จ่ายเงินงบประมาณอย่างต่อเนื่องและเป็นประจำทุกเดือน

1.3 ด้านการควบคุมงบประมาณ

การบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอ ขาดูรลักษ์บุรี จังหวัดกำแพงเพชร ในด้านการควบคุมงบประมาณ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ใน ระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้อที่มีปัญหาในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ย สูง ได้แก่ จำนวนบุคลากรในส่วนการคลังด้านการควบคุมงบประมาณมีไม่เพียงพอต่อการบริหาร งบประมาณ รองลงมา การจัดสรรงบประมาณจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นหมวดเงินอุดหนุนและรายได้ที่รัฐบาลจัดเก็บเพื่อจัดสรรให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีความล่าช้า

1.4 ด้านการรายงานงบประมาณ

การบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอ ขาดูรลักษ์บุรี จังหวัดกำแพงเพชร ในด้านการรายงานงบประมาณ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ใน ระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้อที่มีปัญหาในระดับปานกลาง ข้อที่มี ค่าเฉลี่ยสูง ได้แก่ ประชาชนขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการตรวจสอบการบริหารงบประมาณ ของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล รองลงมา สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลขาดความรู้ ความเข้าใจในการตรวจสอบการบริหารงบประมาณของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล

2. ผลการวิเคราะห์ผลมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่มรายด้านสรุปได้ดังนี้

2.1 ด้านวิธีการจัดทำงบประมาณ

วิธีการจัดทำงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล พบว่ามีความล่าช้า ในการเสนอของบประมาณจากส่วนต่างๆ ในองค์การบริหารส่วนตำบล ทำให้เกิดการปัญหาการ เสนอร่างงบประมาณรายจ่ายที่ผิดพลาด และผิดประเภท ความชัดเจนของกฎหมาย ระเบียบ วิธีการงบประมาณกับแนวทางปฏิบัติที่จะต้องดำเนินการบันทึกบัญชีด้วยระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Electronic Local Administrative Accounting System : e-LAAS) ยังไม่มีความชัดเจน

2.2 ด้านการแก้ไขและเปลี่ยนแปลงงบประมาณ

การโอนและแก้ไขเปลี่ยนแปลงงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า งบประมาณมีน้อยส่งผลกระทบต่อการจัดงบประมาณรายจ่ายไม่เพียงพอต่อการเบิกจ่าย และไม่ได้จัดงบประมาณไว้ เช่น โครงการ / กิจกรรมเป็นนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาลก็จะสั่งการให้องค์การบริหารส่วนตำบลปฏิบัติก็ต้องดำเนินการโอนและแก้ไขเปลี่ยนแปลงงบประมาณ

2.3 ด้านควบคุมงบประมาณ

การควบคุมงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า เงินรายได้ที่ได้รับจากการจัดสรรมีความล่าช้า หรือการจัดเก็บเองในระยะไตรมาสแรกของการบริหารงบประมาณรายจ่ายยังไม่เพียงพอต่อการก่อหนี้ผูกพัน จึงส่งผลให้ไม่สามารถดำเนินโครงการ / กิจกรรมได้ และเมื่อมีเงินงบประมาณเพียงพอแล้วนำมาสู่กระบวนการจัดหาพัสดุ เช่น โครงการเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งน้ำ บ่อยครั้งที่พบกับอุปสรรคเกี่ยวกับพื้นที่ในช่วงฤดูฝน หรือน้ำหลากทำให้ไม่สามารถดำเนินโครงการ / งานได้

2.4 ด้านการรายงานงบประมาณ

การรายงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า บุคลากรที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงกับการรายงานผลการดำเนินงานมีไม่เพียงพอ และไม่ได้สอบถามความพึงพอใจและการสร้างความเข้าใจในการบริหารงบประมาณจากประชาชน

ตอนที่ 3 แนวทางการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอ ขานูรลักษณ์บุรี จังหวัดกำแพงเพชร จากการสัมภาษณ์

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์สรุปได้ดังนี้

1.1 ด้านวิธีการจัดทำงบประมาณ คือ ส่งเสริมให้บุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลระดับหัวหน้าส่วนทุกส่วนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนและวิธีการจัดทำงบประมาณ และการบริหารงบประมาณ และชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับหนังสือสั่งการชักชวนการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พร้อมทั้งแจ้งกำหนดการจัดส่งร่างงบประมาณรายจ่ายประจำปี

1.2 ด้านการโอนและแก้ไขเปลี่ยนแปลงงบประมาณ คือ นำข้อมูลรายรับและรายจ่ายของปีงบประมาณที่ผ่านมา แล้ววิเคราะห์ในการจัดทำร่างงบประมาณรายจ่ายประจำปีและวางแผนการใช้จ่ายงบประมาณ พร้อมทั้งตรวจสอบยอดเงินที่ได้ จัดประมาณการรายรับและรายจ่ายไว้แล้ว และคาดการณ์ในการใช้จ่ายต่อไป

1.3 ด้านการควบคุมงบประมาณ คือ จัดให้มีการฝึกอบรมให้ความรู้แก่นายกองค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล เกี่ยวกับแนวทงระเบียบ

กฎหมาย ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงบประมาณในวาระที่ได้รับการเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งใหม่ และรายงานข้อมูลรายรับที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ หรือดำเนินการจัดเก็บเองที่มีความ ต่อเนื่องทุกครั้ง หรืออย่างน้อยหนึ่งครั้งต่อเดือน

1.4 ด้านการรายงานงบประมาณ คือ รายงานงบประมาณเกี่ยวกับปัญหาและ อุปสรรคที่แก่งานด้านสังกัดทราบเพื่อใช้เป็นแนวทางการบริหารงบประมาณต่อไป และ ประชาสัมพันธ์ให้แก่อำเภอ หมู่บ้าน หน่วยงานราชการในพื้นที่เกี่ยวกับการบริหารงบประมาณที่ หลากหลายช่องทางของการรายงานข้อมูล

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่มสรุปได้ดังนี้

2.1 ด้านวิธีการจัดทำงบประมาณ

2.1.1 ส่งเสริมให้บุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลมีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบ วิธีการจัดทำงบประมาณ

2.1.2 วางแผนและสร้างความตระหนักถึงระยะเวลาในการปฏิบัติงานด้าน การจัดทำงบประมาณ

2.1.3 จัดการประชุมระดับผู้บริหาร หัวหน้าส่วนในการตรวจสอบการเสนอ ของงบประมาณ

2.2 ด้านการโอนและแก้ไขเปลี่ยนแปลงงบประมาณ

2.2.1 ตรวจสอบการใช้จ่ายเงินงบประมาณในปีที่ผ่านมาแล้วนำมาวิเคราะห์ วางแผนการใช้จ่ายในปีงบประมาณถัดไป

2.2.2 รายงานข้อมูลการรายรับ – รายจ่ายเงินงบประมาณให้แก่ผู้บริหาร หัวหน้าส่วนและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

2.2.3 รายงานปัญหาและอุปสรรคที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณให้แก่ หน่วยงานต้นสังกัดที่ล่าช้าทราบ

2.3 ด้านควบคุมงบประมาณ

2.3.1 รายงานข้อมูลต่อผู้บริหารด้านรายได้ที่จัดเก็บเองและที่ได้รับจากการ จัดสรร

2.3.2 เสนอให้หน่วยงานอื่นที่สนับสนุนงบประมาณจัดสรรงบประมาณ โดยเร็ว

2.3.3 มอบอำนาจการใช้จ่ายเงินงบประมาณให้แก่ ผู้บริหารท้องถิ่น ที่เหมาะสมกับสภาพ ปัญหา และความต้องการของประชาชนโดยแท้จริง

2.4 ด้านการรายงานงบประมาณ

2.4.1 ประชาสัมพันธ์การบริหารงบประมาณให้หมู่บ้าน หน่วยงานในพื้นที่ ให้มีความหลากหลายช่องทางการประชาสัมพันธ์

2.4.2 รายงานผลการดำเนินงานปัญหาและอุปสรรค แก่หน่วยงานต้นสังกัด ทราบตามโครงการ / กิจกรรมในการใช้จ่ายงบประมาณอย่างต่อเนื่อง

2.4.3 รับฟังความคิดเห็นของประชาชนแล้วนำมาปรับปรุงเพื่อการบริหาร งบประมาณในปีถัดไป

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย แนวทางพัฒนาการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอขามเฒ่าบุรี จังหวัดกำแพงเพชร มีประเด็นสำคัญที่ควรนำมาอภิปรายผลดังนี้

1. สภาพการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอ ขามเฒ่าบุรี จังหวัดกำแพงเพชร

เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม พบว่า สภาพการบริหารงบประมาณขององค์การบริหาร ส่วนตำบลในเขตอำเภอขามเฒ่าบุรี จังหวัดกำแพงเพชร อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ องค์การบริหารส่วนตำบลมีการพัฒนาที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาสามปีที่องค์การบริหารส่วนตำบล ส่วนใหญ่ได้ริเริ่มโครงการ หรือดำเนินโครงการ / กิจกรรมที่มาจากการรับฟัง สภาพ ปัญหา ความต้องการผ่านเวทีประชาคม เพื่อตอบสนองความต้องการ และการแก้ไขปัญหาของประชาชน ที่แท้จริง รวมถึงการรายงานผลการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล สำหรับราย ด้านอภิปรายได้ดังนี้

1.1 วิธีการจัดทำงบประมาณ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมี ระเบียบ กฎหมายที่ได้กำหนดระยะเวลาในการจัดทำงบประมาณที่ชัดเจน และการบริหาร งบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลมาจากนโยบายของผู้บริหาร และเริ่มที่การศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการของประชาชนในพื้นที่ สู่กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาสามปีที่มีกำหนด ระยะเวลาให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในเดือนมิถุนายนของทุกปี แล้วนำแผนพัฒนามาเป็น แนวทางในการจัดทำงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อเสนอขออนุมัติต่อสภาองค์การ บริหารส่วนตำบลภายในวันที่ 15 สิงหาคมของทุกปี ซึ่งสอดคล้องกับ ระเบียบวิธี ธรรมนูญ ธรรมนูญ (2548, บทคัดย่อ) ศึกษาประสิทธิภาพการใช้จ่ายโดยดูจากความพึงพอใจของประชาชนกลุ่ม ตัวอย่างผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจอยู่ในระดับสูงต่อการใช้จ่ายตาม

แผนพัฒนาตำบลช่วยกระจายความเจริญได้ครอบคลุมทุกหมู่บ้าน ยิ่งกว่านั้นเห็นด้วยว่าได้รับการจัดสรรการใช้จ่ายอย่างทั่วถึง และเป็นไปตามแผนพัฒนาตำบลที่คาดหวังไว้ อย่างไรก็ตามมี 1 รายการที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง คือ มีการจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานด้านการจัดทำงบประมาณที่ชัดเจน

1.2 การโอนและแก้ไขเปลี่ยนแปลงงบประมาณ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมีการปฏิบัติในด้านการโอนและแก้ไขเปลี่ยนแปลงงบประมาณในรอบปีงบประมาณที่น้อยครั้ง และก่อนดำเนินการจัดทำงบประมาณได้มีการนำข้อมูลงบประมาณรายจ่ายปีที่ผ่านมาวิเคราะห์เบื้องต้น และวางแผนการใช้จ่ายเงินไว้ล่วงหน้า บางแห่งเมื่อได้ดำเนินการบริหารงบประมาณไปแล้วมีงบประมาณเหลือจ่ายแต่ยังไม่สิ้นสุดปีงบประมาณ จึงได้มีการเสนอโครงการริเริ่มหรือโครงการเร่งด่วนที่จะเสนอใช้งบประมาณต่อไปเพื่อให้มีการบริหารงบประมาณที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ ยุพาวรรณ สุขคติ (2550, หน้า 65) เสนอว่า กลวิธีอย่างหนึ่งที่ฝ่ายบริหารเลือกนำมาใช้ คือ การต่อรองและการประนีประนอมในการแบ่งสรรงบประมาณ ตลอดจนการสร้างกติกาคือข้อตกลงที่ยอมรับจากทุกฝ่ายอย่างใดก็ตามมี 1 รายการที่มีการปฏิบัติในระดับมาก คือ มีการประกาศโอนและแก้ไขเปลี่ยนแปลงงบประมาณเมื่อได้รับอนุมัติจากผู้มีอำนาจแล้วแจ้งให้นายอำเภอเพื่อทราบภายใน 15 วัน

1.3 การควบคุมงบประมาณ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบุคลากรที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการควบคุมงบประมาณมีไม่เพียงพอ ขาดการจัดเก็บข้อมูลและการรายงานข้อมูลที่เป็นระบบและอย่างต่อเนื่อง ผู้ปฏิบัติยังขาดความชำนาญในการพัสดุที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงบประมาณ และประชาชนในพื้นที่มีส่วนร่วมในกระบวนการจัดหาพัสดुरูปแบบประชามย์ขาดความรู้ความเข้าใจ ซึ่งสอดคล้องกับ เกียรติศักดิ์ พันธวงษ์ (2544, หน้า 51) เสนอว่า ให้ประชาชนมีอำนาจในการตรวจสอบการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมากขึ้น และในการบริหารงานต้องลดขั้นตอนในการทำงานลง อย่างไรก็ตามมี 2 รายการที่มีการปฏิบัติในระดับมาก คือ มีการตรวจสอบรายได้ก่อนการเบิกจ่าย หรือก่อนก่อหนี้ผูกพันทุกครั้ง และมีการตรวจสอบข้อมูลจากระบบอินเตอร์เน็ตในการนำส่งเงินรายได้อย่างรวดเร็ว ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ทางการเงินและบัญชีต้องตรวจสอบข้อมูลรายได้จากระบบอินเตอร์เน็ตเพื่อความสะดวกรวดเร็วในการรายงานข้อมูลรายได้ต่อผู้บริหาร ก่อนดำเนินการจัดหาพัสดุดตามโครงการที่ได้รับการอนุมัติการจัดสรรงบประมาณในการรักษาอนามัยทางการคลัง

1.4 การรายงานงบประมาณ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการพัฒนาท้องถิ่นของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มาจากการเลือกตั้ง และความไว้วางใจของประชาชนที่ต้องการเห็นท้องถิ่นของตนเองมีการพัฒนาตามความต้องการและการแก้ไขปัญหา

ที่แท้จริง และระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการวิธีการงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ 3) พ.ศ.2543 ข้อ 39 ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดส่งสำเนางบประมาณรายจ่ายประจำปีและงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมที่ได้รับอนุมัติให้ประกาศใช้แล้วไปยังผู้ว่าราชการจังหวัด สำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลให้ส่งนายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอเพื่อทราบ และต้องรายงานผลการปฏิบัติงานในรอบปีที่ผ่านมาให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบ ซึ่งสอดคล้องกับ ประเสริฐ บุญเรือง (2547, หน้า 49) เสนอว่าผู้บริหารท้องถิ่นมีบทบาทในการบริหารงบประมาณในด้านการจัดเก็บรายได้ การใช้จ่ายงบประมาณ และการโอนและแก้ไขงบประมาณ เนื่องจากเป็นกระบวนการบริหารงบประมาณซึ่งผู้บริหารมีอำนาจบริหารและอนุมัติให้เป็นไปตามระเบียบฯ ดังนั้น ผู้บริหารท้องถิ่นจึงต้องบริหารงานให้เป็นไปตามระเบียบอย่างเคร่งครัด

2. ปัญหาการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอ

ชาลวรัถกษบุรี จังหวัดกำแพงเพชร

เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม พบว่า ปัญหาการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอชาลวรัถกษบุรี จังหวัดกำแพงเพชร อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารท้องถิ่นที่ได้รับการเลือกตั้งเข้ามาปฏิบัติหน้าที่ใหม่ยังขาดประสบการณ์ ความรู้ความเข้าใจ ในการบริหารงบประมาณ และพนักงานผู้ปฏิบัติงานในการบริหารงบประมาณยังขาดประสบการณ์และความชำนาญ สำหรับรายด้านอภิปรายได้ดังนี้

2.1 วิธีการจัดทำงบประมาณ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะขั้นตอนและกระบวนการรายงานข้อมูลงบประมาณการรายรับ – รายจ่ายที่มีความล่าช้า การเสนอของงบประมาณของส่วนต่างๆ ไม่สอดคล้องกับระยะเวลาและปฏิทินการปฏิบัติงานด้านงบประมาณ ซึ่งสอดคล้องกับ ยุพิน เอี่ยมอุสาหะ (2547, บทคัดย่อ) เสนอว่า รัฐบาลควรจะจัดสรรงบประมาณและการกระจายอำนาจเพิ่มมากขึ้น ให้ความรู้ความเข้าใจกับประชาชนในการเสียภาษีให้เป็นไปตามกำหนดเวลา โครงการถ่ายโอนควรมีความชัดเจน และต้องให้บุคลากรและงบประมาณมาด้วยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหา ความต้องการที่แท้จริงของประชาชนในพื้นที่ ในรูปประชาคม ควรมีหน่วยงานที่ให้คำตอบได้ชัดเจนในการให้คำปรึกษาแก่องค์การบริหารส่วนตำบลในด้านระเบียบ กฎหมาย ข้อบังคับต่างๆ เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตามมี 1 รายการที่มีปัญหาในระดับปานกลางที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ขาดการตรวจสอบ วิเคราะห์และแก้ไขงบประมาณในขั้นต้นก่อนเสนอต่อผู้บริหารพิจารณาอนุมัติ เพื่อนำเสนอสภาองค์การบริหารส่วนตำบลภายในวันที่ 15 สิงหาคม

2.2 การโอนและแก้ไขเปลี่ยนแปลงงบประมาณ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะข้อมูลแหล่งที่มาและความสำคัญของงาน / โครงการที่ขาดการวิเคราะห์วางแผน และคาดการณ์ในการใช้จ่ายงบประมาณ ข้อมูลในการวางแผนโครงการประกอบการตัดสินใจของผู้บริหาร ยังมีไม่เพียงพอ และการได้รับแจ้งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโอนตามนโยบายรัฐบาล กระทรวงมหาดไทย หรือหน่วยงานที่มีหน้าที่กำกับดูแลตามกฎหมาย แล้วทางองค์การบริหารส่วนตำบลมิได้ตั้งงบประมาณรับไว้จึงส่งผลต่อการโอนและแก้ไขเปลี่ยนแปลงงบประมาณ ซึ่งสอดคล้องกับ ชลนิภา รัตตะเวทิน (2547, หน้า 90-91) เสนอว่า งบประมาณรายจ่ายที่ใช้ในปัจจุบันไม่ได้คำนึงถึงทิศทางของการพัฒนาในระยะยาวขาดการระดมทรัพยากรขององค์กรภายนอกมาใช้ในการสนับสนุนการพัฒนาท้องถิ่นของตน ไม่สามารถประมาณการรายรับได้อย่างถูกต้อง

2.3 การควบคุมงบประมาณ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง คือ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ บุคลากรได้รับการบรรจุและแต่งตั้งมีไม่เพียงพอและขาดประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ด้านการบริหารงบประมาณ บริหารพัสดุ การเงินและบัญชี ประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจในการตรวจสอบการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่ได้รับการเลือกตั้งใหม่ยังไม่มี ความเข้าใจเกี่ยวกับการตรวจสอบและอนุมัติการบริหารงบประมาณ และเงินรายได้ที่ได้รับการจัดสรรมีความล่าช้า ซึ่งสอดคล้องกับ อาณัติ สีจันทร์ไชย (2550, หน้า 55) เสนอว่า บุคลากรบางส่วนมีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานไม่เพียงพอและเกิดความสับสนในอำนาจหน้าที่ตลอดยังมีการประสานงานไม่คึกคักในเรื่องความร่วมมือในการบริหารงบประมาณให้เป็นไปตามขั้นตอนและวิธีการของระเบียบแบบแผนในการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล

2.4 การรายงานงบประมาณ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ข้อมูล ที่ได้รับรายงานเป็นการแจ้งรายละเอียดในลักษณะแบบรายงานของทางราชการทำให้ประชาชนไม่เข้าใจ เมื่อเทียบกับการร่วมชี้แจงข้อซักถามผ่านเวทีประชาคมหรือที่ประชุมหมู่บ้าน ประชาชนไม่ให้ความสนใจในเอกสาร ส่วนใหญ่นิยมการสนทนาหรือประชุมชี้แจงกันมากกว่า และจำนวนช่องทางการประชาสัมพันธ์ยังมีไม่เพียงพอ ได้แก่ การประชาสัมพันธ์เสียงตามสาย วิทยุชุมชน สื่อแสดงรูปภาพ และสัญญาณของระบบเครือข่ายสารสนเทศยังไม่ทั่วถึง ซึ่งสอดคล้องกับ ชาญวิทย์ ตะริโย (2551, หน้า 59) เสนอว่า ในขั้นตอนของการประชาคมเพื่อเสนอปัญหา และโครงการแก้ไขปัญหาและพัฒนาท้องถิ่น ควรประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทุกกลุ่ม มาร่วมประชุม ทำให้ได้รับประเด็นปัญหาครอบคลุมมากขึ้น และเป็นการสร้างพลังประชาสังคมให้เข้มแข็งมากยิ่งขึ้น

3. แนวทางการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอ ขามเฒ่าลักษ์บุรี จังหวัดกำแพงเพชร

3.1 ด้านวิธีการจัดทำงบประมาณ พบว่าแนวทางที่สำคัญ ได้แก่ 1) ส่งเสริมให้บุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบ วิธีการจัดทำงบประมาณ 2) วางแผนและสร้างความตระหนักถึงระยะเวลาในการปฏิบัติงานด้านการจัดทำงบประมาณ และ 3) จัดการประชุมระดับผู้บริหาร หัวหน้าส่วนในการตรวจสอบการเสนอของบประมาณ ทั้งนี้เพราะบุคลากรหลายคนขาดความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบ ในการปฏิบัติที่ต้องอาศัยประสบการณ์และความชำนาญ ซึ่งสอดคล้องกับปัญหาที่พบในการวิจัยครั้งนี้ คือ ขาดการตรวจสอบ วิเคราะห์และแก้ไขงบประมาณในขั้นต้นก่อนเสนอต่อผู้บริหารพิจารณาอนุมัติ เพื่อนำเสนอสภาองค์การบริหารส่วนตำบลภายในวันที่ 15 สิงหาคม ซึ่ง บุญญา ฆารพวง (2550, บทคัดย่อ) เสนอว่า งบประมาณเป็นเครื่องมือของผู้บริหารใช้ในการกำกับ ควบคุมเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานตามที่วางแผนไว้ เป็นเครื่องมือของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่จะควบคุมดูแลนโยบายและการปฏิบัติงานของคณะผู้บริหารและเป็นเครื่องมือของประชาชนในการควบคุมดูแลผู้ที่ประชาชนได้เลือกเข้ามาบริหารท้องถิ่นอีกชั้นหนึ่ง

3.2 ด้านการโอนและแก้ไขเปลี่ยนแปลงงบประมาณ พบว่าแนวทางที่สำคัญ ได้แก่ 1) ตรวจสอบการใช้จ่ายเงินงบประมาณในปีที่ผ่านมาแล้วนำมาวิเคราะห์วางแผนการใช้จ่ายในปีงบประมาณถัดไป 2) รายงานข้อมูลการรายรับ – รายจ่ายเงินงบประมาณให้แก่ผู้บริหาร หัวหน้าส่วน และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และ 3) รายงานปัญหาและอุปสรรคที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณให้แก่หน่วยงานต้นสังกัดที่ล่าช้าทราบ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะขาดระบบสารสนเทศในการรายงานข้อมูลและการตรวจสอบข้อมูลที่รวดเร็วที่ส่งผลต่อการตั้งงบประมาณที่ไม่เพียงพอต่อการเบิกจ่ายในแต่ละงาน / โครงการ ซึ่งสอดคล้องกับปัญหาที่พบในการวิจัยครั้งนี้ คือ การจัดตั้งประมาณการรายจ่ายไม่เพียงพอต่อการดำเนินการใช้จ่ายในแต่ละงาน / โครงการในงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่ง พุทธิพงษ์ คงเล็งศิริวัฒนา (2546, หน้า 60) เสนอว่า การบริหารงบประมาณในการให้บริการสาธารณะ ควรใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและคอมพิวเตอร์ เพื่อพัฒนาระบบฐานข้อมูลในการวางแผนโครงการประกอบการตัดสินใจของผู้บริหาร เพื่อมิให้มีการเปลี่ยนแปลงคำชี้แจงหรือการโอนเงิน ทั้งนี้ เพื่อรักษาวินัยทางการคลัง

3.3 ด้านการควบคุมงบประมาณ พบว่าแนวทางที่สำคัญ ได้แก่ 1) รายงานข้อมูลต่อผู้บริหารด้านรายได้ที่จัดเก็บเอง และที่ได้รับจากการจัดสรร 2) เสนอให้หน่วยงานอื่นที่สนับสนุนงบประมาณจัดสรรงบประมาณโดยเร็ว และ 3) มอบอำนาจการใช้จ่ายเงินงบประมาณให้แก่ผู้บริหารท้องถิ่นที่เหมาะสมกับสภาพ ปัญหา และความต้องการของประชาชนโดยแท้จริง ทั้งนี้

เพราะ จำนวนบุคลากรไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงานด้านการพัสดุ ขาดการตรวจสอบจากประชาชนในการจัดซื้อจัดจ้าง และ ความเข้าใจบทบาทหน้าที่ของประชาคมหมู่บ้าน ซึ่งสอดคล้องกับปัญหาที่พบในการวิจัยครั้งนี้ คือ จำนวนบุคลากรในส่วนการคลังด้านการควบคุมงบประมาณมีไม่เพียงพอต่อการบริหารงบประมาณ ซึ่ง อัจฉรา ธีสันเทียะ (2547, หน้า 40) เสนอว่า การกำหนดผู้รับผิดชอบที่ปฏิบัติงานด้านงบประมาณที่มีความรู้ความสามารถเหมาะสม มีการกำหนดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการเบิกจ่ายงบประมาณไว้ชัดเจนทำให้เกิดความสะดวกรวดเร็วในการเบิกจ่ายงบประมาณ ซึ่งจะทำให้การปฏิบัติงานเป็นไปด้วยความรวดเร็วและทันต่อความต้องการใช้งบประมาณและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนในท้องถิ่น

3.4 ด้านการรายงานงบประมาณ พบว่าแนวทางที่สำคัญ ได้แก่ 1) ประชาสัมพันธ์การบริหารงบประมาณให้หมู่บ้าน หน่วยงานในพื้นที่ ให้มีความหลากหลายช่องทางการประชาสัมพันธ์ 2) รายงานผลการดำเนินงานปัญหาและอุปสรรค แก่หน่วยงานต้นสังกัดทราบตามโครงการ / กิจกรรมในการใช้จ่ายงบประมาณอย่างต่อเนื่อง และ3) รับฟังความคิดเห็นของประชาชนแล้วนำมาปรับปรุงเพื่อการบริหารงบประมาณในปีถัดไป ทั้งนี้เพราะการเก็บข้อมูลด้านผลการดำเนินงาน การรายงานและการติดตามผลงาน / โครงการ เป็นข้อมูลที่ได้มาจากความไม่เข้าใจของประชาชน จึงมีความจำเป็นต้องมีองค์กรกลางในการเก็บรวบรวมข้อมูลรายงานผลการบริหารงบประมาณที่แท้จริง ซึ่งสอดคล้องกับปัญหาที่พบในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการตรวจสอบการบริหารงบประมาณของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่ง โสภณ ชาเรืองฤทธิ์ (2550, หน้า 40) เสนอว่า องค์กรสนับสนุน ได้มีการวางแผนควบคุมติดตามการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลด้วยการจัดอบรมบุคลากรผู้ปฏิบัติงานโดยแบ่งเป็นหลักสูตรตามหน้าที่การปฏิบัติงาน เพื่อเพิ่มศักยภาพความรู้ความสามารถเกี่ยวกับระเบียบ ข้อบังคับ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง และมีโอกาสได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์เพื่อพัฒนางานให้ดียิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลจากการวิจัยมีข้อเสนอแนะต่อผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเขาฉกรรจ์บุรี จังหวัดกำแพงเพชร

1.4.2 ควรส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน กลุ่มองค์กรชุมชน ให้เข้ามามีส่วนร่วมในทางการเมือง เพื่อควบคุม ตรวจสอบการทำงานและเป็นที่ปรึกษา และส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการทำวิจัยเพื่อแนวทางพัฒนาการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่อื่น ๆ

2.2 ควรมีการทำวิจัยติดตามและประเมินผลการบริหารงบประมาณของแต่ละองค์การบริหารส่วนตำบล